

Rajoy i la seva estratègia de la resiliència

- El president del PP és un líder heterodox, amb flexibilitat i capacitat d'encaixar l'adversitat

ANTONIO PAPELL

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 4.11.09

Maquiavel ens va ensenyar que hi ha concomitàncies entre l'estratègia política i la militar. No obstant, en la mesura que en la guerra l'únic objectiu és la victòria, en la política el triomf ha d'anar acompanyat de la seducció. El líder no només ha de guanyar eleccions, sinó que ha d'imposar el seu *auctoritas*, prevenir desavinences, pasturar els seus sense desviacions ni esgarriaments, persuadir l'electorat de la seva idoneïtat.

Mariano Rajoy és, en aquest sentit, un líder heterodox, que practica l'estratègia coneguda com la de la resiliència. En psicologia, aquest concepte equival a flexibilitat social, a la capacitat d'encaixar l'adversitat. I en llenguatge castrense, una estratègia resilient consisteix a cedir davant l'empenta de l'adversari i deixar que es confii i s'empantanegui per acabar contraatacant enèrgicament tot seguit.

Ahir, el president del PP va escenificar un dur i tardà contraatac que, en teoria, hauria d'apagar els conats de rebel·lió que han protagonitzat les organitzacions populars de Madrid i València. En realitat, el sol anunci que se li havia esgotat la paciència va ser suficient perquè el valencià **Francisco Camps** s'afanyés a recompondre el partit a la seva regió després de la defenestració de **Ricardo Costa** i perquè la madrilenya **Esperanza Aguirre**, que havia comès l'error de la seva vida al postular

Ignacio González per a la presidència de Caja Madrid, se sumés a la causa de **Rodrigo Rato**. Amb tot, l'absència d'**Aguirre**, que ha estat interpretada com una plantada i que en realitat és una pressió perquè **Manuel Cobo** sigui represaliat, il·lustra l'evidència que una de les fractures continua oberta.

Objectivament, es pot afirmar, doncs, que **Rajoy** ha guanyat a mitges la partida als seus dos *barons* territorials, amb ínfules d'excessiva autonomia respecte a la direcció nacional. Però al mateix temps és evident que aquesta victòria, pírrica en certa manera, és provisional i deixa seqüeles. Perquè, d'una banda, la batalla de Madrid entre **Aguirre** i **Alberto Ruiz-Gallardón** no s'ha acabat, sinó, al contrari, s'ha acarnissat fins a l'enemistat més irreconciliable. I, de l'altra, la teràpia aplicada a les primeres divisions produïdes pel *cas Gürtel* no ha tingut en compte ni les revelacions que encara es produiran quan el Tribunal Superior de Madrid faci públic el sumari íntegrament, ni les imputacions que probablement es realitzaran en l'àmbit valencià de la trama, en què **Costa** era un implicat llengut, però de cap manera l'autor material de les contractacions fraudulentas. Amb aquest panorama, la credibilitat de **Camps** continua sota mínims.

La crisi ha tingut, a més a més, un efecte nou, la importància del qual s'anirà aclarint amb el temps: la irrupció de **Rato** en la política madrilenya, a proposta del mateix **Rajoy**, secundat per **Gallardón**, cosa que representa un capgirament dels antics equilibris entre les famílies populars. Si en un altre temps **Rajoy** va veure l'exvicepresident econòmic com un perillós competidor i va rebutjar el seu concurs en qualsevol comesa, ara la seva estratègia passa per col·locar-lo a la caixa madrilenya amb el doble objectiu de mantenir-lo ocupat i de fer, de

passada, ombra a **Aguirre** al seu feu madrileny. Però ni la presidència de Caja Madrid deu ser una tasca apassionant per a qui ha dirigit l'FMI i se n'ha cansat a meitat de mandat ni sembla que aquesta funció satisfaci les aspiracions polítiques de qui, amb indubtables aptituds, va ser postergat pel dit de **José María Aznar**. Podria ser, en fi, que **Rato** utilitzi Caja Madrid no a la manera de refugi, sinó de trampolí, sobretot si **Rajoy** no demostra més domini de la seva organització ni més capacitat d'atracció sobre l'electorat.

Perquè les enquestes no haurien d'ofuscar els populars. Si el CIS acaba de detectar un avantatge del PP sobre el PSOE de 3,4 punts en un sondeig confeccionat entre el 7 i el 14 d'octubre, abans, per tant, dels sorollosos episodis valencià i madrileny, el de Metroscopia de diumenge passat, el treball de camp del qual es va confeccionar entre el 28 i el 29 d'octubre, tornava a registrar un *empat tècnic*. I, en qualsevol cas, el fet insòlit és que, enmig d'una recessió sense precedents, el PP no es destaqui de l'inevitablement desgastat partit del Govern.

En aquesta dramàtica conjuntura, en plena recessió i amb una desocupació insuportable i creixent, el principal partit de l'oposició pot optar legítimament entre dos camins: el de la unitat amb el Govern o el de la crítica constructiva llançant propostes alternatives. Malauradament, el PP, capturat a les xarxes de les seves querelles interiors, no ha estat capaç ni d'una cosa ni de l'altra. Això explica que, en plena tempesta, la desconfiança que inspira **Rajoy** sigui encara més gran que la que suscita **José Luis Rodríguez Zapatero**. De manera que no és difícil d'entendre que les expectatives de **Rajoy** depenen no solament que sigui capaç de controlar el seu propi partit, sinó també, i sobretot, que això li permeti dibuixar un perfil amb què fer verdadera oposició.